

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติ
ตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
PARTICIPATION IN THE IMPLEMENTATION OF READING POLICIES OF
SCHOOLS IN THE TWO NATIONAL NETWORK UNDER PHITSANULOK
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

สุภาพร จินดาแสน*
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*
Pacific Institute of Management Science

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 **ผลการวิจัยพบว่า** การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ใน **ระดับมาก** เรียงลำดับดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่าในภาพรวมและรายด้าน **ไม่แตกต่างกัน**

Abstract

The research paper on participation in work in accordance with the anti-reading policy of schools in the Trakarn National Network 2 Sangat Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area District 3 aims for 1. Study the level of participation in job competition in accordance with the anti-reading policy of schools in the national network 2 2.To compare the participation of schools in the National Network 2 under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3, the participation of schools in the National Network 2 under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3, the total number of schools in each area is as follows: Participation in decision-making, participation in operation, participation in benefits and participation in monitoring and evaluation, participation in the operation according to the anti-reading policy of schools under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office, District 3 And the results of the comparison of participation in the implementation of the school's

reading policy in the national network 2 analysis results found that in the overall and resistance are not different.

1. บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการปลูกจิตสำนึกให้รู้จักคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง และเมื่อปัจจุบัน โลกเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ได้ส่งผลให้เป็นสังคมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและรุนแรงเพิ่มมากขึ้น นั่นคือ การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันควรมุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อม มีทักษะสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในโลกที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนเป็นผู้ที่คิดเป็น ตัดสินใจอย่างชาญฉลาด แก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง รับวัฒนธรรมอันหลากหลายของต่างชาติที่กำลังแพร่หลายเข้ามาในประเทศ มาใช้อย่างเหมาะสม และใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน รวมทั้ง นำทักษะการเรียนรู้มาใช้ในการ ดำเนินชีวิตและเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียนทุกคน อันเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน มีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งโรงเรียนเป็นองค์กรด้านการศึกษาที่จะต้องดำเนินการด้านการศึกษาให้กับ นักเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารจัดการ คอยกำกับ ติดตาม และดำเนินการผ่านนโยบาย เป้าหมายและ หลักการของโรงเรียน ร่วมกับคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เพื่อปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องพยายามที่จะดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของการจัดการศึกษาหลาย ๆ ประการ เช่น หลักสูตร ครูผู้สอน นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความพยายามที่จะดำเนินการทุกอย่าง ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยให้เกิดผลผลิต คือนักเรียนที่มีคุณภาพในที่สุด

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทำงานที่อาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเริ่มตั้งแต่การระดมความคิด การวางแผนร่วมกัน การลงมือปฏิบัติงาน ตลอดจนการเผชิญปัญหาและอุปสรรคซึ่งแก้ไขไปพร้อมกัน จนนำไปสู่ความสำเร็จที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการเฉลิมฉลองและภาคภูมิใจในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547)

ลักษณะของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีหลากหลายรูปแบบ เช่น การเข้าร่วมในด้านวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การให้การสนับสนุนทางการเงิน รวมถึงการลงทุนเพื่อส่งเสริมการศึกษา การทำหน้าที่เป็นวิทยากร หรือให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของงบประมาณ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น การมีส่วนร่วมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง

บุคลากรกับการดำเนินงานขององค์กรหรือเครือข่าย ทำให้การขับเคลื่อนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยังส่งผลทางด้านจิตวิทยา กล่าวคือ ผู้ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมักจะรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร อีกทั้งความคิดเห็นของพวกเขายังได้รับการรับฟังและนำไปใช้ในการพัฒนาต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์กรนั้นๆ ความรู้สึกดังกล่าวจะกลายเป็นแรงขับเคลื่อนที่ทรงพลังในการพัฒนาและขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง (จอมพงศ์ มงคลวนิช , 2554)

การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติครบถ้วนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม การศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข พร้อมทั้งสามารถปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตย มีจริยธรรมและเคารพกฎหมาย ตามมาตรา 6 และมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับนี้ กระบวนการเรียนรู้จะต้องพัฒนาจิตสำนึกในด้านการเมือง การปกครอง การรักษาสีห์และหน้าที่ ความเสมอภาค ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ การจัดการศึกษาควรเน้นกระบวนการคิด การทำ การแก้ปัญหา พร้อมทั้งสอดแทรกคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริตและการรับผิดชอบต่อส่วนรวม การผสมผสานเทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดความสมดุล เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพในทุกด้าน.

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้ย้ำถึงการพัฒนาผู้เรียนในลักษณะที่สมดุลทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, เอกชน, สถาบันศาสนา, และสถาบันการศึกษา. การมีส่วนร่วมของบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และช่วยเสริมสร้างการศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษานี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 2)

ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ คือ ประชากรของประเทศ ดังนั้น รัฐบาลโดยการนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านการศึกษาให้กระทรวงศึกษาธิการ ได้หาแนวทางการแก้ปัญหาโดยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ไปดำเนินการแก้ไขปัญหา “การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาทุกสังกัดทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับไปดำเนินการในการพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร ให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา โดยพิจารณาว่า การอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้เป็นพื้นฐานที่สำคัญสูงสุดอันดับแรกๆ ของการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียน ด้วยสาเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2558 ขึ้น โดยกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนข้อที่ 1 ที่ว่า “เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้และต้องมีระบบการประเมินที่เป็นรูปธรรม” (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2558) ความสำเร็จของผู้สอนในโรงเรียนขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของทั้งผู้บริหารและครูที่ต้องปฏิบัติตามแผน

กำหนดแนวทางและนโยบายการ การปฏิบัติและติดตามประเมินผลเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

ด้วยทางโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีโรงเรียนทั้งหมด 7 โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนได้รับนโยบายด้านการอ่านจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มาเหมือนกัน แต่ผลการทดสอบการอ่านของแต่ละโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ เพิ่มขึ้นและลดลง ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน อีกทั้งกิจกรรมที่ใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนอ่านออกมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านน้อยมากและนักเรียนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทยในการพูดสื่อสารและนักเรียนส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่มีอายุมากจึงทำให้ไม่มีการทบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองไม่สามารถให้คำแนะนำ สอนการบ้านให้นักเรียนได้

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ว่าเป็นอย่างไร และนำผลการศึกษาวิจัยมาพัฒนาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ต่อการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของครู

2. คำถามของการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์สอน ตามแนวคิดการมีส่วนร่วม 4 ประการ ของ Cohen and Uphoff (1980) ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

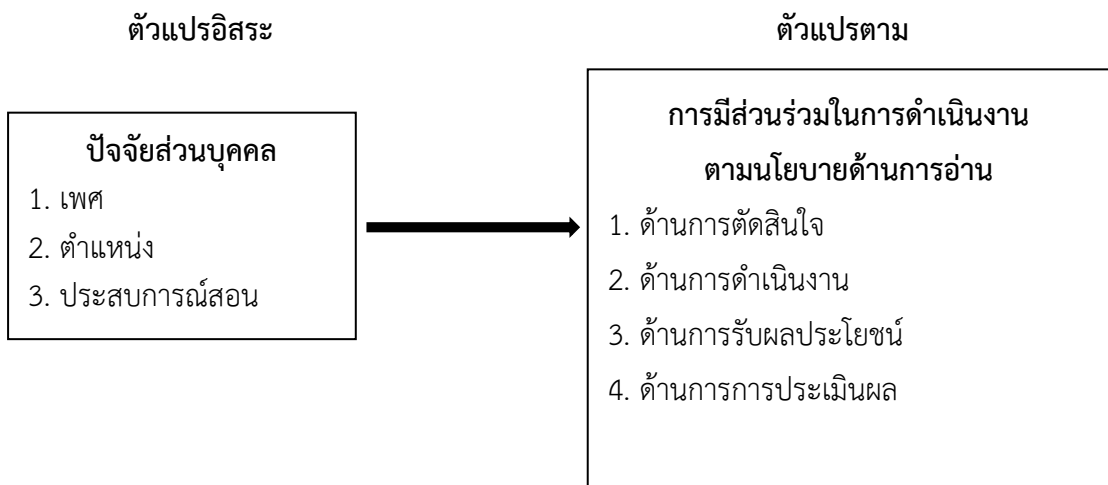
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารครูโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 160 คน

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ระยะเวลาเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนกรกฎาคม 2566

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้โดยได้นำแนวคิดการมีส่วนร่วม 4 ประการ ของ Cohen and Uphooff (1980) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 31-40 ปี 59 คน คิดเป็นร้อยละ 36.88 อันดับสองคือ อายุ 41 - 50 ปี 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 รองลงมาอายุ 20-30 ปี 34 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 และอายุ 51-60 ปี 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.12 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี 98 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 ปริญญาโท 49 คน คิดเป็นร้อยละ 30.63 ปริญญาเอก 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37 ร้อยละ และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปมี 95 คน คิดเป็นร้อยละ 59.37 รองลงมา 4 - 5 ปี มี 33 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63 อันดับสาม 2 - 3 ปี 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และสุดท้าย 0 - 1 ปี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่

ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 **ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาด้านการอ่าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาด้านการอ่าน และได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาด้านนโยบายการอ่านมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 **ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน** โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ทางเขตพื้นที่กำหนดเพื่อนำไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายและมีส่วนร่วมในการจัดโครงการ/กิจกรรมด้านการอ่าน ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การ ดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 **ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์** โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผล สำเร็จและได้ร่วมดำเนินการ กิจกรรม ตามแผนงานโครงการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้รับการถ่ายทอดความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมาใช้ในการสร้างผลงานและนวัตกรรมด้านการอ่าน และได้รับการฝึกอบรมจากโครงการ ตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการแก้ปัญหาด้านการอ่าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 **ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล** โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน และหาก พบปัญหาท่านจะนำปัญหานั้นไปปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนอยู่เสมอ และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1 จำแนกตามอายุ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีอายุ ต่ำกว่า 35 ปี กับอายุ 35 - 45 ปี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตาม

นโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

3.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 พบว่าในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิเคราะห์พบว่าในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

7. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้ ระดับของการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ รองลงมา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา นำเสนอความต้องการ และ แผนงาน ได้ร่วมคิดและเสนอแนวทางพัฒนากิจกรรมการอ่าน ให้สอดคล้องกับแนวคิด Vroom and Deci (1970) เป็นหนึ่งในแนวทางที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์กร ทั้งสองได้กล่าวถึง "การมีส่วนร่วม" (Participation) ว่าเป็นระดับของอิทธิพลที่บุคคลรู้สึกว่าได้เข้าไปร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจและประสิทธิภาพในการ และยัง สอดคล้องกับแนวคิดของ นีรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ทางความคิด, จิตใจ, อารมณ์และทางกาย การมีส่วนร่วมมีความหมายมากกว่าการเป็นส่วนหนึ่ง (Sense and belonging) การมีส่วนร่วมมีความหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ (Quantitative and qualitative) การมีส่วนร่วมครอบคลุมทั้งมิติด้านความสามารถ เวลา และโอกาสที่จะมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นการกระทำ (Action) จึงมีทั้งผู้กระทำ (The actor) ผู้ถูกกระทำหรือผู้รับผล (The recipient) และสาธารณชน (The public) ผู้เป็นบริบทของการกระทำ

ด้านที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการ ดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็น เพราะผู้บริหาร ครูและบุคลากรได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ทางเขตพื้นที่ กำหนด รวมถึงมีส่วนร่วมในการจัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ได้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ทรัพยากรส่วนตัวให้กับโรงเรียน เพื่อให้โครงการบรรลุ ผลสำเร็จ เช่น การแข่งขันยอตนักอ่านประจำห้องเรียนโดยมีการมอบรางวัลให้นักเรียน การมีส่วนร่วมในการ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ การดำเนินงาน/โครงการบรรลุผลสำเร็จ เช่น ชุมชนและ หน่วยงานต่าง ๆ สอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าบุคคลเข้า มาช่วยเหลือสนับสนุนการทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมใน กระบวนการดำเนินงาน การปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมาย เป็นวิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิด สติปัญญา เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน ต่อกิจกรรมและองค์กรในที่สุด

ด้านที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาในการ ดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะว่าผู้บริหาร ครูและบุคลากรได้รับผลประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้ เกิดผล สำเร็จจริง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้อง กับ Cohen and Uphoff (1977,7-26) ได้เสนอกรอบที่เห็นชัดเจน ต่อเนื่องโดยการได้รับ ผลประโยชน์ (Participation in benefits) ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการ ตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ ดี ได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม มาใช้ในการ สร้างผลงาน การ ทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้นหากผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความสัมพันธ์ที่ดี และได้ร่วมดำเนิน การ กิจกรรมตามแผนงานโครงการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอแล้ว ก็จะสามารถนำความรู้และทักษะ มา ใช้ในการสร้างผลงานได้เป็นอย่างดี

ด้านที่ 4 ด้านการติดตามและประเมินผล ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรในการดำเนินงานตาม นโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของพรทิพย์ คำพอ และคณะ (2544) ได้สรุปสาระสำคัญของการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาแบบ ระดม ความร่วมมือ ในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการติดตาม ผลการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และหากพบปัญหาท่านจะนำปัญหานั้นไปปรับปรุงต่อไป และ ยิ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Woodcock (อ้างถึงใน ปราณี รามสูต และจรัส ดั่งสุวรรณ, 2545) กล่าวถึง การทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพว่า ต้องประกอบด้วยมีความสมดุลในบทบาท สมาชิก จะต้องมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมเป้าหมายที่ชัดเจนและเห็นพ้องต้องกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ สมาชิก ในการรับรู้และมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย มีวิธีการดำเนินการที่ดี จะทำให้เกิดการตัดสินใจ ได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม มีการตรวจสอบและติดตามเป็นการศึกษาทบทวนการทำงาน เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ จากประสบการณ์และการปรับปรุงขั้นตอน วิธี และกระบวนการทำงาน มีการพัฒนา

บุคลากรเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของงานที่จะเกิดขึ้น มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อช่วยเหลือและเรียนรู้จากกลุ่ม ข้างเคียง ที่ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่ม

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีส่วน ร่วมในการการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่าในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของรัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2552) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตอุตสาหกรรมมหานครมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตอุตสาหกรรมมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ในชุมชนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันดังนั้นปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผล ต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตอุตสาหกรรมมหานคร ได้แก่ อาชีพ

ผลการเปรียบเทียบครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับแนวคิด ของวชิราวรรณ นิลเกตุ (2553) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเดื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายระดับการมี ส่วนร่วมโดยรวมในทุกด้านไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนที่มีอายุอาชีพและระดับการศึกษาต่างกัน พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยรวมรายด้านแตกต่างกันซึ่งโอกาสสามารถใช้เป็นประโยชน์และ หาแนวทางให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน เดื่อมากยิ่งขึ้นไป

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการมีส่วนร่วมในการการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรม การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วม ด้านการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน และ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับมาก แต่เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ฝ่ายวิชาการ จึงควรมีมาตรการหรือวิธีการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าร่วมในการพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นการให้ความร่วมมือและมีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรมด้านการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 ให้มากยิ่งขึ้น ช่วยดูแลความคืบหน้าให้นักเรียน มีบทบาทลงมือปฏิบัติในทุกๆกิจกรรมอันก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเด็กนักเรียนและมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานอย่างมีความสุข

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ในการดำเนินกิจกรรมการอ่านของโรงเรียนในเครือข่ายชาติตระการ 2 ทุก ๆ กิจกรรมจะต้องคอย กำกับดูแลให้ ความสำเร็จ เพื่อให้เด็กนักเรียนเป็นผู้นำที่มีความกล้าแสดงออกและฝึกกระบวนการ ตามแผนงาน/โครงการ เพื่อที่จะเป็นการตัดสินใจแก้ปัญหา ให้ทุกโอกาสไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่ กระบวนการวางแผนงาน การดำเนินงาน และในขณะปฏิบัติกิจกรรม

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ การรับผลประโยชน์จากกิจกรรม เกิดจากความหลากหลายของกิจกรรม เพื่อเป็นการพัฒนา นักเรียนนักศึกษาทางด้านร่างกาย สติปัญญา และการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เพื่อเป็นการพัฒนา อย่างต่อเนื่องทุก ๆ กิจกรรม ต้องจัดให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันก่อนักเรียน มีความกระตือรือร้นและอยากเข้าร่วมกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรม

4. ด้านการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ในด้านการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนา การนำเอาข้อมูล จากการสรุปและประเมินผลกิจกรรมมาวิเคราะห์และหาแนวทางเพื่อปรับปรุง พัฒนากิจกรรมให้มีความ ศึกษาต่อไป โดยรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนและผู้ร่วมงานเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา ความรู้ การรับรู้ การมีส่วนร่วมของนักเรียนและเพิ่มบทบาทของ คณะกรรมการสถานักเรียนที่มีต่อการประกันคุณภาพงานกิจกรรมนักเรียน

2. ควรให้ ครู และบุคลากรท่าน มีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม รวมถึงการดูแลควบคุมแบ่งหน้าที่ในการทำกิจกรรมของครูและบุคลากรอย่างเท่าเทียมและมี ผลประโยชน์ ร่วมกัน พยายามมุ่งเน้นให้เข้ามามีบทบาทและลงมือปฏิบัติในทุก ๆ กิจกรรมอย่างพร้อมเพรียงกัน

9. เอกสารอ้างอิง

จุฑามาศ พันสุวรรณ.(2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่.

ญาณเดช คัมประยูร.(2564).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาชุมชน มินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร.

พระณัฐกฤต จະติ.(2565).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาย กาวาส หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.

- พระวัชชัย สุนติธมฺโม (วรรณาวิน). (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขต เทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. (สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธนิศร ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 5(2), 119-135.
- วนิดา รุ่งไธสิน. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.